

Constantin PARASCHIVESCU

Cronicar al vremii sale

Ion Parhon publică la Editura *Scrisul românesc* din Craiova al doilea volum după *Pragul iubirii* din 2004. Intitulat acum **Pe repede înapoi**, el sintetizează impresii și gânduri despre „două dimensiuni ale cunoașterii”, *Călătoria și Teatrul*. Amândouă alcătuind un spectacol „binecuvântat și seducător... menit să iscodească tainicele unghere ale memoriei și să înaripeze imaginația”.

Știindu-l critic de teatru, cine s-ar aștepta să găsească în paginile publicației doar referințe docte despre spectacole, analize și ierarhizări în domeniu, va fi surprins să constate că, alături de subiecte consacrate diferitelor manifestări scenice, se întâlnesc multe altele din zone variate – de viață curentă, evenimente culturale și sportive, referințe etice și sociale, anomalii cotidiene, paradoxuri, neprevăzute, etcetera. Un *seismolog*, dacă mi-e permis să spun așa, sensibil la tot ce vede și se întâmplă în jur, căruia nu-i e indiferent fenomenul acesta magic ce se cheamă, bun, rău, *existență*.

Există o expresie curentă în televiziune pentru cine vrea să vadă un episod anume dintr-o înregistrare pe casetă, numai pe la mijlocul ei – „mergi pe repede înainte”. Domnul Ion Parhon a lucrat până anul trecut la TVR, în redacția de teatru care s-a desființat, și cunoaște foarte bine expresia, pe care o reia în titlu cu sensul invers, „pe repede înapoi”, periplu pe zestrea de observații, gânduri și amintiri ce dorește să le comunice. E un boier bogat în spirit și risipitor, care-și înnobilează blazonul cu acela de cronicar neobosit și fascinat al vremii sale. Cine își aruncă doar o privire pe sumarul celor 85 de titluri de la sfârșit, își va face o idee clară despre această bogăție personală. Aspecte legate de viața teatrală – „Daruri shakespeariane în Bănie” sau „Din nou, la Craiova, cu Shakespeare” (despre festivalul organizat aici cu

ION PARHON PE REPEDE ÎNAPOI

Scrisul Românesc
Fundatia — Editura

piesele Marelui Will), „De ce nu vine Godot?” (trei spectacole diferite cu piesa lui Samuel Beckett) sau „Comedia este în criză?” (evaluare a unor texte originale mai cu „umor și amar” din „FESTCO”), „Puricii cuceresc Europa” (turneu de vis cu spectacolul *Don Quijote* al trupei „Passe-partout” condusă de Dan Puric), „La un pas de «capitală culturală europeană»” (Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu, din 2006) sau „Privilegiul de a vedea *Unchiul Vanea*” („cel mai răscolitor demers teatral de pe scenele noastre”, la Teatrul Maghiar din Cluj-Napoca), „Record de public la Arad” (la o ediție a Festivalului de Teatru Clasic, al cărui selecționer este) sau „De trei ori Hamlet” (o versiune din Japonia, alta din Elveția și a treia, nonverbală, de un tragism violent, din Republica Coreea).

Atinge puncte sensibile în practica unor făuritori de spectacole ce obișnuiesc „rescrierea” personală a textelor, ca șocantele versiuni ale ucraineanului Andriy Zholdak (*Hamlet. Visuri, Othello?!*) sau cele creatoare de polemici, dar și de premii, ale lui Radu Afrim (recentele *Jocul de-a vacanța, Omul pernă*). Reține coincidența nostimă de la decernarea Premiului de Excelență actorului Ilie Gheorghe la Gala „Star 2006” din Bacău, când organizatorii au dezvelit în fața teatrului o stea cu numele lui, iar pe bulevard fanii fotbalului scandau numele echipei favorite la un meci de cupă UEFA; „Stea-ua!” „Ce nume vor purta viitoarele stele de pe bulevardul din fața teatrului băcăuan? „se întreabă autorul (de numele unora am auzit, dar de alte stele figurate în fața teatrului, nu).

Apoi incursiuni cotidiene, de domeniul fatalității (inundațiile din 2005) sau al condamnabilei neglijențe umane (moartea unei fetițe într-un ștrand, absorbită de gura de evacuare a apei), indiferențe (copii rămași acasă când părinții pleacă la muncă în alte țări), crochiuri emoționante (Andreea Bibiri – „Tinerețea iluminată de geniu”, Ada Milea – „Făptura ei, un miracol!”) E pasionat de pictură, cu solide cunoștințe în domeniu și subtile sugestii (recognoscibile și în ilustrațiile de copertă, cu o reproducere după pictura lui Mihai Cismaru „Moara de la Rădești” și splendidele rânduri de loji etajate ale Teatrului „La Fenice” din Veneția – „frumos ca un vis ce ai dori să nu se sfârșească niciodată”), e atras de fenomenul sportiv, ca vechi suporter al Universității din Bănie, și nu numai („Euro 2008”, de pildă, ș.a.).

Călătoriile îi prilejuiesc însemnări pline de admirație și uimire, fie în Grecia și Italia, Singapore asemuit cu paradisul, sau tărâmul mai puțin frecventat de la Marea Baltică, Lituania. Sunt de-a dreptul emoționante rândurile despre cei dispăruți, din familie și anturaj, e copleșitoare descrierea detaliată a obiectelor ce-i compun „camera gândurilor”, de lucru și odihnă, unde protagonistul „cu sufletul plin de lumină și armonie” nu e niciodată singur.

Critic, eseist, reporter, memorialist, toate alcătuiesc laolaltă amprenta lăuntrică a celui ce semnează una dintre „cărțile ivite ca un teatru al trăirilor lăuntrice”, care... citite noaptea, îl alungă fără ezitare pe Moș Ene!

Ion Parhon, *Pe repede înapoi*, Fundația – Editura Scrisul Românesc, colecția „Thalia”, Craiova, 2009.